

**Sposób realizacji rekomendacji i zaleceń zawartych w Raporcie końcowym z badania pn.  
„Ewaluacja instrumentu RLKS w województwie pomorskim w latach 2014-2020 -  
Stowarzyszenie Turystyczne Kaszuby**

Wniosek	Rekomendacja	Sposób realizacji rekomendacji i zaleceń przez LGD
<p>Niemal wszystkie postawione cele zostały zrealizowane. W badanym okresie nie wykorzystano środków na budowę kaszubskich tras rowerowych</p>	<p>Kontynuacja działań zgodnie z założonym harmonogramem.</p>	<p>Działania będą realizowane zgodnie z założonym harmonogramem – w zakresie budowy tras rowerowych LGD ogłosiło kolejny nabór wniosków – obecnie złożone wnioski zostały wybrane przez LGD i są procedowane w ramach oceny przez Samorząd Województwa. W wyniku realizacji będących w trakcie oceny projektów zostaną zrealizowane zarówno budżet jak i wskaźniki przedsięwzięcia dotyczącego budowy tras rowerowych.</p>
<p>Wybrane wskaźniki utraciły aktualność: liczba osób uczestniczących w spotkaniach informacyjno-promocyjnych</p>	<p>Zmiana wskaźnika lub sposobu jego obliczania, z uwzględnieniem spotkań on-line, forów i webinarów internetowych</p>	<p>Z uwagi na koniec bieżącego okresu programowania, rekomendacja zostanie wykorzystana w trakcie opracowywania nowej LSR, gdzie zostaną zastosowane wskaźniki uwzględniające spotkania on-line, fora i webinaria internetowe</p>
<p>Nierównomierna jest aktywność mieszkańców poszczególnych gmin.</p>	<p>Intensyfikacja działań informacyjno-promocyjnych w gminach mniej dotąd aktywnych (Przodkowo, Sulęcyno, Żukowo)</p>	<p>Badanie przedstawia stan na koniec 2021 roku – w 2022 roku w ramach przeprowadzonych naborów wniosków przez LGD aktywność wnioskodawców z poszczególnych gmin nie wskazywała na duże dysproporcje w tym zakresie. W przypadku powielania się sytuacji nierównomiernej aktywności mieszkańców poszczególnych gmin, LGD zintensyfikuje w przyszłości działania informacyjno-</p>

		promocyjne w gminach mniej dotąd aktywnych.
Cele LSR są nadal aktualne. Ma to być efektem trafnej diagnozy	Konsultacje społeczne nowych założeń LSR	Podczas przygotowania nowej LSR, LGD przeprowadzi szerokie, kompleksowe konsultacje społeczne oparte na aktualnej diagnozie stanu obecnego.
Wsparcie dla NGO jest wystarczające, chociaż nie przekłada się znacząco na ich liczbę na obszarze LSR. Działania LGD mają duże znaczenia dla podejmowania aktywności społecznej przez mieszkańców (choć poziom tej aktywności nadal jest dość niski).	Jeśli miałyby w dalszej perspektywie służyć wzmocnieniu potencjału organizacji należałoby kierować działania także do nieformalnych liderów lokalnych i z ich pomocą aktywizować mieszkańców.	W nowej LSR LGD w miarę możliwości zależnych wytycznych programowanych określających katalog możliwych beneficjentów, w trakcie konsultacji społecznych rozważy możliwość skierowania działania także do nieformalnych liderów lokalnych.
Poczucie sprawczości i wpływu mieszkańców jest umiarkowane.	Wymaga dalszego wzmocnienia przez włączanie mieszkańców w procesy decyzyjne oraz działania na rzecz społeczności LSR.	W trakcie przygotowywania nowej LSR LGD przeprowadzi szerokie konsultacje społeczne, włączając mieszkańców w podejmowanie decyzji dotyczącej kształtu nowej Strategii. W nowej LSR zostaną przewidziane działania ukierunkowane na rzecz lokalnej społeczności i rozwój kapitału ludzkiego.
Realizacji LSR przyczyniła się do wzmocnienia istniejących firm i powstania nowych przedsiębiorstw. Powstało 68 miejsc pracy. Zmiany te są zauważalne przez mieszkańców (zauważają większą dostępność ofert pracy, ale bez jednoczesnej poprawy atrakcyjności tych ofert)	Jednocześnie mieszkańcy zwracają uwagę na konieczność dalszego inwestowania w otoczenie infrastrukturalne rozwoju przedsiębiorczości (zwłaszcza komunikacja drogowa, Internet)	LGD nie ma obecnie i nie będzie miała możliwości w przyszłości finansowania infrastruktury komunalnej takiej jak: drogi, sieci światłowodowe, infrastruktura wodno – kanalizacyjna. Tego typu działania będą współfinansowane z innych środków. LGD przewidzi natomiast w nowej LSR działania ukierunkowane wprost na rozwój lokalnej przedsiębiorczości.
Mieszkańcy dużą wagę przywiązują do tego, aby dalszy	Kontynuacja dotychczasowych działań.	LGD będzie kontynuowała dotychczasowe działania

<p>rozwój nie naruszał dobrostanu przyrodniczego obszaru oraz żeby bazował na lokalnych zasobach, tradycjach, potencjałach.</p>	<p>Uzupełnienie kryterium dot. innowacyjności (patrz niżej)</p>	<p>związane z dbaniem o lokalne środowisko przyrodnicze oraz zrównoważonym wykorzystaniem lokalnych zasobów, tradycji, potencjału.</p>
<p>Znaczącym elementem inwestycji podejmowanych w ramach LSR były te nakierowane na rozwój turystyki. W ramach LSR udało się zwiększyć liczbę obiektów noclegowych, poprawić jakość ofertę gastronomiczną, rekreacyjną i sportową.</p>	<p>Kontynuacja dotychczasowych działań.</p>	<p>LGD będzie kontynuowała dotychczasowe działania związane ze wsparciem rozwoju turystyki.</p>
<p>Badani oczekują, że w dalszym okresie działania te będą kontynuowane, ale przy jednoczesnych staraniach o to, aby wydłużyć sezon turystyczny.</p>	<p>Działania promujące pełną i spójną ofertę obszaru także w niskim okresie turystycznym.</p>	<p>LGD w ramach swojej działalności statutowej już obecnie prowadzi działania związane z wydłużeniem sezonu turystycznego. Zabiegi tego typu mają jednakże charakter długookresowy i wymagają znacznych nakładów środków. Działania te będą kontynuowane przez LGD w kolejnym okresie programowania.</p>
<p>W okresie realizacji LSR zmniejszył się poziom ubóstwa i wykluczenia społecznego na większości jego obszaru. Nadal niezbędne są działania kierowane do osób narażonych na wykluczenie z rynku pracy: kobiety po urodzeniu dziecka oraz młodzi ludzie (do 30 roku życia)</p>	<p>Utrzymanie definicji grup defaworyzowanych</p>	<p>LGD w ramach obecnej LSR utrzyma dotychczasową definicję grup defaworyzowanych. W trakcie przygotowywania nowej Strategii LGD przeprowadzi natomiast szczegółową diagnozę rynku pracy i wskaże grupy osób, które są defaworyzowane w tym zakresie. Z uwagi na (wskazaną we wnioskach) dynamiczną sytuację na rynku pracy, grupy osób narażonych na wykluczenie w tym zakresie mogą być inne niż dotychczas – LGD będzie przy podejmowaniu decyzji bazować na obiektywnych danych statystycznych.</p>

<p>Ze względu na ryzyko wykluczenia tych grup (kobiety, młodzi) oraz z powodu niekorzystnych zmian demograficznych, brakuje wsparcia takich projektów, które premiowałyby przedsięwzięcia służące rozwojowi usług dla osób zależnych (co umożliwiłoby kobietom powrót na rynek pracy) oraz elastycznych rozwiązań zatrudnieniowych (większa szansa dla młodych).</p>	<p>Wzmocnienie kryterium punktowego dla grup defaworyzowanych</p>	<p>W nowej LSR LGD przewidzi tak jak obecnie preferencje punktowe dla osób z grup defaworyzowanych.</p>
<p>Zrealizowano 25 projektów innowacyjnych, głównie o charakterze produktowym, organizacyjnym lub marketingowym. Ocena innowacyjności nie jest powiązana z oceną oddziaływania na środowisko</p>	<p>Kontynuacja dotychczasowej współpracy Powiązanie kryteriów oceny z oceną oddziaływania na środowisko</p>	<p>LGD będzie kontynuowała premiowanie projektów innowacyjnych. LGD już obecnie w części naborów wniosków premiuje operacje wpływające pozytywnie na środowisko (OZE). LGD będzie rekomendowała kontynuowanie tego podejścia w ramach nowej LSR – kryteria wyboru będą natomiast wynikiem szerokich konsultacji społecznych.</p>
<p>Zrealizowano 2 z 3 projektów, które przyniosły efekty zgodne z założeniami.</p>	<p>Kontynuacja dotychczasowej współpracy</p>	<p>LGD w nowej LSR nie będzie miała możliwości realizacji projektów współpracy z innymi Grupami – kwestia ta wynika z wytycznych programowanych WPR.</p>
<p>Partnerzy w ramach LGD spotykali się systematycznie, w okresie pandemii podjęto odpowiednie działania umożliwiające kontynuację współpracy</p>	<p>Kontynuacja dotychczasowej współpracy</p>	<p>LGD będzie kontynuowała współpracę międzysektorową w ramach Stowarzyszenia w przyszłości.</p>
<p>Wysoko oceniana jest przejrzystość, przyjazność i przystępność informacji. Niżej oceniana jest strona biurokratyczna aplikacji (odpowiedzialność za tę komplikację lokowana jest poza LGD)</p>	<p>Dążenie do uproszczenia procedur.</p>	<p>LGD w nowym okresie programowania dołoży starań aby procedury były jak najbardziej przyjazne dla wnioskodawców. Natomiast większość elementów zawartych w procedurach wynika z wymogów</p>

		programowanych określonych przez ARiMR, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Samorząd Województwa.
Beneficjenci oceniają wsparcie ze strony LGD jako odpowiednie do ich potrzeb	Kontynuacja dotychczasowych działań	LGD będzie kontynuowała wsparcie dla beneficjentów w nowym okresie programowania.
Wartością dodaną podejścia Leader jest przede wszystkim budowanie więzi między różnymi aktorami społecznymi i współpraca międzysektorowa. Ważną wartością dodaną jest też zwiększająca się integracja mieszkańców.	Kontynuacja dotychczasowych działań	LGD będzie kontynuowała działania dotyczące integracji lokalnej społeczności.
Mieszkańcy postrzegają LGD jako trwałą, stabilną organizację, która ma charakter pomostowy – pozwala na zawiązywanie partnerstw międzysektorowych, sprzyja dialogowi społecznemu i wypracowywaniu komplementarnych rozwiązań.	Kontynuacja dotychczasowych działań	LGD będzie kontynuowała działania w tym zakresie.

WICEPREZES  
*J. Zielenka*  
 Jarosław Zielenka

**Stowarzyszenie  
 Turystyczne Kaszuby**  
 83-300 KARTUZY, ul. Jezioma 38  
 NIP 5891415678, REGON 191187384  
 KRS 0000042123, tel. +48 688 699 077

